

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Un glas de chemare.

(il.) Dela „Societatea ortodoxă națională a femeilor române” din Regat ne vine un glas de chemare frățească la munca însușită și stăruitoare, ce s'a început acolo din partea unor femei adânc pătrunse de sfințenia și puterea mântuitoare a credinței noastre strămoșești, a ortodoxiei românești, care a constituit în trecut și va trebui să constituie și în viitor o forță principală în dezvoltarea neamului nostru.

Cunoaștem împrejurările vitrege, cari au îndemnat femeile române din Regat, să se organizeze spre a putea începe o propagandă sistematică întru apărarea ortodoxiei, atât de mult disprețuite și prigonite tocmai într-o țară ortodoxă ca România. Curente pline de otravă sufletească au început cu câteva decenii înainte să atace temelii credinței creștine și au încercat să surpe biserica ortodoxă română din Regat. Neobosiții vânători de suflete, profitând de a-nume situațiuni tulburi, n'au întârziat a arunca mrejele papismului, în cari începuseră a se prinde unele suflete slabe dintre fiii și fiicele României.

Ca o reacțiune contra pornirilor de proselitism religios, tot mai îndrăzneț și mai agresiv, s'a constituit „Societatea ortodoxă națională a femeilor române” cu menirea să dea o îngrijire mai bună educației religioase a viitoarelor mame române, să contribuie din toate puterile sale la creșterea unor generații pline de iubire față de biserica strămoșească, față de țara și neamul românesc.

Acum această „Societate ortodoxă națională” își va ține, la 23 și 24 Noembrie st. v. al 3-lea congres anual în Iași, inaugurând cu acest prilej două așezăminte culturale de mare însemnătate pentru ca-

pitala Moldovei: o grădină de copii și un internat de fete.

La acest congres ar fi de dorit, să participe un număr cât mai însemnat de femei române și din Ardeal și din Țara Ungurească, precum și reprezentanți ai diferitelor noastre societăți religioase și culturale. Congresul din Iași va oferi, de sigur, prețios prilej de a cunoaște devotamentul, cu care au început să lucreze și să privegheze femeile ortodoxe române din Regat la croirea unui viitor mai bun al neamului și al bisericii noastre strămoșești. Vor afla căile și mijloacele, cu ajutorul cărora această „Societate” a reușit în 3 ani de zile să adune capitaluri frumoase, să întemeieze așezăminte culturale și de educație în diferite centre ale țării și să dea o îndrumare mai creștinească și mai românească educației viitoarelor mame.

Nu ne îndoiim, că — pe lângă o stăruință înțeleaptă și un neîfrânt dor de progres, pe lângă dragostea și râvna, care nici odată să nu scadă — conducătoarele și membrele acestei „Societăți ortodoxe naționale” vor izbuti să introducă și în clasele dirigente ale Țării o curentare mai serioasă, un fel de traiu mai creștinesc și mai în conformitate cu trebuințele sufletești ale poporului nostru, cu datinele și obiceiurile lui. Prin propagandă cu graiul viu și mai ales prin propaganda faptelor, cu care vor premerge cele mai de samă conducătoare, vor pune cu timpul stavilă sălbaticelor porniri spre lux, risipă și maimuțarie a tot ce este străin și nepotrivit cu firea și destinația femeilor române; le vor obicinui pe acestea a se însuși mai mult pentru comorile vieții sufletești și materiale, ce rezidă în cuprinsul țării și neamului lor, și le vor face să înțeleagă, că valoarea unui popor n'a sporit nici odată prin felul oricât de inteligent de a imita pe

străini sau de a împrumuta deagata produsele civilizațiilor străine, ci numai și numai prin înțelepciunea și entuziasmul, cu care a știut să-și conserve propriile comori sufletești, să le cultive și să le perfecționeze, scoțând din ele notele specifice ale propriei sale naționalități și contribuind cu acestea, dacă nu la îmbogățirea, măcar la varietatea civilizației generale.

Unul dintre cei mai vestiți păstori din vechime ai bisericii creștine a spus că „femeile creștine sunt partea cea mai aleasă a turmei lui Cristos” („ilustrior portio gregis Christi”). Să năzuiască deci și femeile române, atât cele din Regat, cât și cele de sub stăpâniri străine a deveni partea cea mai aleasă a bisericii noastre strămoșești, susținătoare și propagatoare neobosite ale credinței creștine și ale sentimentului național în toate straturile și în toate familiile poporului nostru. Spre scopul acesta vor trebui să aibă curajul și voința fermă de a-și descurca cugetarea și simțirile lor din painjenii netrebnici al deșertăciunilor modelor și podoabelor trecătoare ale acestei lumi de țărână, și reamintindu-și mai adeseori cuvintele Sfintei Scripturi, să nu piarză din vedere acest sfat al apostolului Pavel: „Muerile cu podoabă de cinste, cu sfilă și cu bună obicinuință să se împodobească pe sine, nu cu împletirea părului sau cu aur, sau cu mărgăritare, sau cu haine scumpe, ci cu fapte bune”, căci „ceace petrece întru desfătare, de vie este moartă”...

Moartea sufletească, pe care o aduce cu sine sensualismul destrăbălat și păcătos, ce bântue mai ales pe „beati possidentes”, nu se poate alunga decât prin înfrânarea poftelor și a patimilor, prin o muncă încredată și prin avântul idealist, ce purcede dintr-o adevărată credință și viață creștinească, ce nu ahtiază după măririle și deșertăciunile trecă-

toare ale acestei lumi, ci urmărește ținte de o lumină și strălucire vecinică.

Prin influența hotărâtoare, pe care o au în familie și în „Societate”, femeile pot să schimbe felul de a fi al unui popor, să facă pe oameni mai buni, mai serioși, mai miștici, mai creștini. Despre femeile engleze scrie Toqueville: „Dacă m'ar întreba cineva, cui se datorește uimitorul progres al rasei engleze, aş răspunde îndată, că superiorității femeilor sale. Dacă bărbații materializează viața, femeile în schimb o spiritualizează”. Știm, că izvorul cel mai nesececat, din care s'a adăpat și se adapă până în ziua de azi spiritul rasei engleze, este Sfânta Scriptură, din care doamnele cele mai mari din Anglia nu-și pregetă a ceti în fiecare săptămână stând la o masă alături de servitorii și servitoarele lor. Facă deci și femeile române ca acest izvor sfânt, care înviorează și întinereste sufletele, să reverse darurile sale cele bogate și asupra vieții familiare, sociale, culturale, politice și economice a poporului nostru!

Atunci vom fi scutiți de durerea nespunsă de a vedea fiece ale frunțășilor români rătăcind pe cărări străine, vorbind cu milă despre conaționalii lor, ca despre niște triburi barbare, sau vociferând chiar insulte la adresa Românilor în adunări socialiste, cum s'a întâmplat acum de curând în Arad...

Încheiem cu dorința, ca congresul din Iași să însemneze o nouă biruință a direcțiunii creștinești și naționale, spre care trebuie îndrumată educația viitoarelor generații, și cu indemnul frățesc adresat cetitorilor și cetitoarelor noastre de a cerceta în număr cât mai mare acest congres, dela care se vor putea întoarce cu sufletul mângăiat și întărit în nădejdea unor zile mai bune.

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Urmare).

Cercetările lui conduseră la renumita ipoteză, că orice acțiune chimică în materie se produce prin electricitate.

El a dovedit, că kaliul și natron sunt corpuri compuse, prin descompunerea cărora descoperi el două metale nouă: kaliu și natriu, cari s'au constatat mai ușoare ca apa, și cari îi aduseră un premiu din partea „Institutului” francez de 30.000 franci. El descoperi lumina electrică a cărbunelui, un aparat de siguranță, cu ajutorul căruia să împiedece explozia corpurilor gazeoase din minele de cărbuni etc. etc.

A scris și multe cărți, între cari cea mai însemnată: „Ultimele zile ale filozofului”.

A murit în 29 Maiu 1820 în Geneva. După moartea sa orașul Penzance i-a ridicat un monument pompos.

4. John Walter. Titlul articolului de față poartă numele bărbatului, care a întemeiat ziarul cel mai lătit și mai mare din Anglia, „Times”.

John Walter s'a născut la 25 Februarie 1776 în Elapham în Anglia. Părinții săi, deși erau proprietari de tipografie și scoteau și un ziar politic, nutriră dorul ca fiul lor să se facă teolog, spre care scop

l-au purtat și la universitatea din Oxford. Cum însă omul propune și Dumnezeu dispune, I. Walter era mai înclinat pentru slujba grea de redactor, deci la vârsta de 21 ani luă el și conduse mai departe ziarul tatălui său, purtând în mod foarte demn lupta în contra oricărui chip de apăsare a ziaristice, care la guvern era foarte rău văzută, și izbuti să câștige pe partea sa și opinia poporului englez.

Pe încetul se alipiră și colaborară la această gazetă și scriitorii cei mai sârbătoriți. Raportorii, de toate nuanțele avea în toate părțile lumii, așa că în scurt timp „Times” era cel mai lătit, cel mai bine informat și mai practic ziar.

Cu toate amenințările din partea tipografilor, ba chiar și a părinților, I. Walter introduse prima mașină, care tipărea singură după sistemul Thomas Marlyn. Când însă tipografiile se puseră în grevă, ca să capete plăți mai mari, însuși el, în sudoarea feții sale, lucra neîntrerupt 36 de ceasuri. Prestațiunile mașinei erau foarte mulțumitoare. „Times” trecea pretutindenea de ziar universal de rangul întâi. Lingșitorii o numiau: „A șasa putere mare” în Europa. John Walter muri în 1845.

5. Robert Fulton. S'a născut în Little Britain în Pennsylvania în 1767 din părinți săraci.

Lipsit de tată, deja la vârsta de doi ani, intra ca ucenic la un aurar, unde în timpul disponibil se ocupa cu multă stăruință și cu deosebită pasiune cu mecanica.

În 1799 prezentându-se la un cunoscut membru din guvernul francez, îi împărtăși: 1. că a descoperit o bombă, care aruncată în apele vrăjmașe explodează și orice corabie, care va fi atinsă de ea, va fi aruncată în aer; 2. că a descoperit o corabie, care se cufundă în apă ca un pește. Aici se poate cărmui și înnoată mai departe.

Îndreptată sub corăbiile de război dușmane, pe acestea le poate nimici ușor cu materii explozibile, — faptele acestea pe cari Fulton le execută cu strălucit succes înaintea unei comisii de experți. Lucrul însă rămase într-o atârnată. Însuși Napoleon, căruia de altcundă nimic nu-i scăpa din vedere ce i se părea de importantă, n'a luat nici o notă de acestea invenții.

În mare sărăcie de bani, Fulton mai descopere o moară, care taie și poleiește marmora; o mașină manată tot prin apă pentru confecționare de funii groase și frânghii; o mașină pentru tors în și cănepe, o mașină pentru a sfredeli găuri adânc în pământ, cari i-au adus profit și recunoștință.

Țânta la care s'a îndreptat încă dela început, era invenția și construirea unei corabii, care, după zisa lui, are să se pună în mișcare cu ajutorul aborului, și care să alerge pe valurile oceanului cu siguranță și înțelea de patru-cinci miluri pe ceas. Multă vreme cea mare n'avu pentru el decât batjocură, hula și dispreț, chiar și cunoscuți mai de aproape i-au botezat lucrarea aceasta „proștia lui Fulton”.

Fulton însă își ajunge scopul. „Clermont”, așa se numi primul vapor cu abori,

s'a dovedit și folositor și foarte practic. Dovezi de recunoștință acum, îi veneau din toate părțile.

Poporul îl poartă în triumf... De starea lui materială însă nimeni nu se îngrijea, până ce el frânt de oboseală și amărat în suflet moare la vârsta de 48 ani, în 24 Febr. 1815.

Lumea a reparat față de ai săi ceea ce a păcătuit față de el. Numele „Robert Fulton”, în decursul timpurilor a devenit tot mai onorat și mai vestit, căci el prin invențiile sale a apropiat continent de continent și a făcut să dispară o mare parte din grozăviile oceanelor.

6. George Stephenson. S'a născut în 9 Iunie 1781 din părinți săraci, de un caracter blând, în Wylam, în Anglia. Tatăl său ocupa un post de mașinist la o mină de cărbuni și era foarte iubit de cunoscuți.

La vârsta de 8 ani se făcu ciobănaș și păzitor de vite.

Ii plăcea însă mult să facă mori mici și mașini din paie, trestie și lemn. La 14 ani s'a făcu ajutor de focar pe lângă tatăl său și aici i se stărnî dorul de a se face lucrător de mașini. În această calitate înzega de 3 ori pe săptămână într-o școală de seară, unde prin stăruința lui făcea progres învderat.

Prima probă de talentul său de mecanic fu, când zricându-se o mașină mare cu pompă n'o putură repara nici mecanicii cei mai vestiți ci numai el. Cu această întâmplare a intrat o schimbare în viața lui,

Atitudinea preotului

față de problema socială.

IV.

În cele premergătoare am arătat, stând tocmai pe punctul de vedere al psihologiei și pedagogiei înclinărilor și muncii sociale, că nu e bine ca activitatea pastorală să se concentreze prea mult asupra propagandei sociale. *Toată viața socială trăiește prin puterea vieții personale*, — din care cauză, în interesul reformei societății, trebuie să existe înainte de toate astfel de oameni cari să-și jertfească toate puterile spirituale și morale în slujba păstoririi personale a sufletelor. Dacă mi-ar obiecta cineva, că există largi păături sociale cari nu sunt accesibile păstoririi duhovnicești și cari pot fi îndreptate numai prin instituțiuni mai bune, i-aș răspunde că: tocmai pentru a asigura în toate cercurile hotărâtoare libertatea spirituală, sentimentul de răspundere și cooperarea benevolă a tuturor puterilor, e necesară o temeinică și sistematică păstorie personală a sufletelor, e necesară înainte de toate o vie propagandă religioasă și nu una socială, o înălțare a sufletelor, nu o împietrire a lor prin învinuire și amenințări dodonice.

În cele următoare vom cerca să arătăm, cum tocmai creștinismul religios conține cea mai temeinică soluție pentru problema socială, cum tocmai el dela început și pentru toate timpurile a luat în sfera preocupărilor sale și a prelucrat după o metodă specială această problemă.

Augustin a zis odată: „Tu m'ai chemat la centrul vieții, pe când eu umblam răătăcitor pe la periferia ei“. Aceste cuvinte se referesc îndeosebi la religia creștină.

Căci ea simplifică toate problemele încurcate ale vieții prin aceea, că le reduce la rădăcina lor cea mai adâncă — la chestiunea mare a *renașterii sufletului*. Pe omul cu sufletul împrăștiat în vârtejul vieții, ea îl concentrează asupra lucrului de căpetenie, dela care depinde totul. Ea conduce pe om dela periferie spre centrul vieții și-l crește astfel, ca toate să le judece și inițieze stând pe baza unui sigur centru de orientare. Întru a găsi acest centru și a-l menține, constă mântuirea omului, și toată lucrarea socială atârână în aier, dacă nu-și primește de acolo lumina și inspirația. Dar tocmai pentru omul

Din toate părțile îi veneau invitări, să reparaze mașini deteriorate.

Mare valfă a făcut el prin descoperirea unei lămpi, care ardea sub apă ș. a.

Pe timpul său încă se foloseau drumuri cu șine, parte de lemn, parte de fier, iar vagoanele erau trase de cai. Stephenson se gândi, că trebuie să fie cu puțință, ca oamenii să poată folosi vaporul ca putere motrică pentru trenuri și vapoare.

Mulți înși se mai gândiră astfel, dar nimeni nu izbuti până la Stephenson, care în 1814 făcu prima încercare cu locomotiva sa, care se dovedi deplin perfecționată în 1825, când o mulțime de privitori erau martori la prestațiunile celor 5 locomotive, ce puse în mișcare cu multă istețime pe cea dintâi linie ferată între Stockholm și Darlington, așa că și experții cei mai învățați din lumea întregă declarară, că George Stephenson este cel mai mare geniu practic din vremile acelea.

Construirea primei linii ferate i se conținu lui, care se interesa pas de pas de mersul lucrului și de dimineața până seara balanța de nivelare nu-i cădea din mână.

Împreună cu prietenul său Peace întemeie și o fabrică de locomotive în Newcastle. Afacerile lui crescuseră în așa măsură, încât a fost silit să deschidă în Londra și un birou propriu de afaceri, unde el prelucra schițe pentru nouăle linii ferate, unde primea vizite și deputațiuni etc.

(Ve urma).

care are o voință vie și pururea gata de-a sări în ajutor, viața e o mare ispită, care mereu îl ademenește spre periferie, îl desparte de puterile creatoare și organizatoare cari stau la baza vieții, îl mână în vârtejul simptoamelor și aparițiunilor externe ale răului, până ce el însuși s'a învălmășit în haosul pe care a voit să-l pună în rânduială. Ca să scăpăm de o asemenea disconcentrare, nu ne este de ajuns un avertisment ocazional, pe care să-l auzim din când în când, ci ne trebuie o continuă reacțiune și o mare putere de rezistență. N'a fost necesar ca Dumnezeu să iee trup omenesc și să petreacă real de față între oameni, pentru că să întoarcă sufletul rătăcit la izvorul vieții? Atât de mare este puterea rătăcirii! Da, ea este atât de mare, încât chiar reprezentanți însuși ai celei religii, care vrea să ne mântuiască din învălmășeală și să ne concentreze asupra lucrului de căpetenie în viață, cad în ispita de-a fi trași la periferie, în loc să cultive în linia primă puterile centrale ale vieții, cari determină și cele ce stau la periferia ei.

Pentru a nu fi rău înțeles, țin să remarc următorul lucru: e ceva de sine înțeles, că preotul tinăr trebuie să-și dea silința să cunoască stările economice, să studieze mișcarea socială și să fie orientat asupra tendințelor fundamentale ale tehnicii moderne. În această privință se face cu mult prea puțin. Trebuie să cunoști stările din lume, dacă vrei să influențezi asupra lor. Pentru că activitatea preotului să nu atârne în aer, el trebuie să cunoască bine modul de traiu și concepțiile despre viață ale publicului său. Noi avem trebuință, astăzi mai mult decât ori când, de un idealism așezat pe baze reale. Dar toată pătrunderea aceasta în chestiunile mărunte din viață nu e permis să facă pe preot să se piardă în ele, ci mai vartos, cunoscând realitatea până în amănunte, va scoate cu atât mai bine la iveală necesitatea aceluia lucru, despre care Mântuitorul zice că *trebuie*, va arăta urgenta necesitate a aceluia lucru în lumina faptelor și a conflictelor vieții de astăzi. Astfel ocupația cu stările și cu greutățile vieții sociale nu-l va face din preot un politician social, ci îl va convinge cu un argument mai mult, cât de puțin progresa toată politica socială și toată organizația, cât de puțin atinge ea simburile răului, dacă *voința spre comunitate* (der Wille zur Gemeinschaft) în oamenii singuratici nu este trezită și adusă la biruință asupra voinții spre putere, adică dacă nu se cultivă în sufletele singuraticilor acele puteri morale, cari sunt indispensabile pentru un bun traiu în societate.

Astfel, preotul, din atelierele de lucru, dela înăuntru muncitorimii și din cartierele celor săraci se va întoarce adânc mișcat la altarul Domnului și va repeta în rugăciune, străvechiul „Doamne miluește-ne!“ cu o pătrundere câștigată pe urma unei nouă experiențe.

Dar în locul acestora, durere, ce fac cei mai mulți preoți? Ei cred, ce e drept — în bună credință, că lucrul cel mai important și mai necesar este: să se reformeze întocmirile sociale, să se urce plățile, să se reducă timpul muncii, scurt: să deslege problema socială. Ei zic, că iubirea creștinească față de aproapele cere, ca creștinul să stea în șirul prim al celor ce pretind asemenea lucruri.

Fără îndoială, toate acestea sunt lucruri importante, cari așteaptă o urgentă rezolvire. Dar tocmai în interesul acestei rezolviri nu avem trebuință în primul rând de econo-

mie națională, de reformatori și agitatori sociali, ci de o mie de ori avem mai urgentă trebuință de astfel de oameni, cari să se ocupe de producerea *acelei calități a sufletelor*, din care izvorește voința, puterea, abnegația, lăădarea de sine și iubirea; căci, fără de acestea, programele se vestejesc, legile nu pătrund, organizațiile stau locului, contractele se calcă în picioare și propunerile cele mai bune se lovesc de egoismul încăpăținat și de iritația tuturor celor interesați. Aceasta ar trebui să fie impresia cea mai puternică, cu care să se aleagă preoții cari se ocupă serios de problema socială, și cunoașterea acestor lucruri ar trebui să le servească ca un puternic indemn, care să-i întoarcă într-una dela periferia vieții spre centrul ei, dela socialism la religie. Tocmai cei ce se ocupă de reformele externe din viața socială, ar trebui să le spună preoților: de ce veniți voi la noi? Nu vedeți voi, că lucrul nostru tocmai din acea cauză nu progresa, fiindcă oamenii le lipsește voința reală spre un trai social bun și spre jertfe? Nu vedeți voi, că omenimea lipsită de credință se leagă cu lâcomie de metalul sunător mai mult decât oricând tocmai de aceea, fiindcă i se pare că numai posesiunea acestuia îi mai poate da liniștea și siguranța majestică, pe care credincioșii o găsesc în credința lor? Într'adevăr, ar fi cu mult mai necesar ca și noi să ne dedicăm cultivării sufletelor, decât ca voi să vă părăsiți lucrul vostru și să veniți la noi!

Adânc cugetătoarea poetă Lagerlöf a numit socialismul — nu fără motiv — deadrept „Anticrist“, dar nu fiindcă se ocupă de formele externe ale evoluției sociale, ci fiindcă în mod sistematic desprețuiește înnoirea spirituală a societății și desconsideră cu desăvârșire necesitatea practică a condițiilor interne de viață, fără de cari nu se pot îndeplini reforme sociale, — în loc ca să-și subordoneze munca pentru reforma externă celeia pentru reforma internă.

(După Fr. W. Foerster). Dr. N. Bălan.

Mișcări culturale.

Adunarea despărțământului V Săliște al „Asociațiunii“.

Dragă prietene! Rugat într-una din scrisori, a te împărtași de toată mișcarea culturală ce se desfășură sub egida despărțământului V. Săliște al „Asociațiunii“, vin a-mi îndeplini promisiunea și ție dorința, espunând deastădată decursul adunării generale, ce s'a ținut în 12 Octomvrie st. n. în frunța comună Orlat.

E situată pe un loc frumos, cu coline și dealuri nu prea ridicate, între Sibiu și Săliște. E singura comună în margine, în care pe lângă toate luptele religioase, ce s'au purtat pentru reîntoarcerea la vechea credință, catolicismul s'a susținut cu multă rigoare, fiind afară de câteva familii locuitorii ei toți gr. cat.

Istoricul ei îl vei afla din cuprinsul prelegerii părintelui protopop Dr. Lupăș, pe care am încercat a-ți-l schita mai la vale. Azi, strănepoții vechilor grănițeri nu mai au pe cei 8 preoți, ca la anul 1733, în schimb însă au pe unul dintre cei mai aleși, pe cel mai iubit și mai mare nuvelist al Ardealului, pe părintele Ion Agărbiceanu, și au un harnic notar român, patru învățători dintre cei mai buni, toți în puterea tinereții și alți intelectuali români. E deci de tot neînțeleasă pustietatea și răceala ce s'a simțit în stratul poporului îndată la intrarea în comună. Pe când în alte sate deși cu mult mai mici, cu mai puțini intelectuali, cu prilejul astorfel de sărbări culturale se putea observa o premenire și-o înviorare generală, o mișcare veselă și împopulată pe străzile strâmte, pași grăbiți de bărbai și femei, tineri și bătrâni, în haine nouă, cu fețe pline de neastâmpăr curiozității asupra celor ce-o să le audă dela mulțimea de „domni“, veniți în satul lor, — în Orlat nimic din o astfel de viață și mișcare, de

însuflețire populară. La adunare deasemenea puțin popor, nici pe departe după cum s'ar fi crezut și așteptat.

În schimb, ca la rari adunări, un public numărös și ales de intelectuali, din Sibiu, Săliște și împrejurime, în frunte cu Preaon. domni: Lazar Triteanu ases. conz. și Nicolae Togan prot. gr. cat, Octavian Tăslăuanu și alții.

Adunarea se ține în liber, în grădina bisericii. La orele 2 d. a. președintele Dr. N. Calefariu deschide sedința. Vorbește despre „Însemnătatea Asociațiunii“ și dă îndrumări igienice. Spune, că din pricina multelor asupriri, poporul român nu s'a putut desvolta ca celelalte popoare învecinate, că numai vremurile mai nouă au fost și pentru noi mai darnice, mai milostive, îngăduind la inițiativa unor mari mitropoliti, Șaguna dela Sibiu și Șuluf dela Blaj, a se înființa numai mai înainte cu 50 de ani și pe seama Românilor o tovarășie mare, care să răspândească învățătura în popor, cu numele de „Asociațiune“ și că aceasta e cea mai înaltă și mai de frunte tovarășie a noastră, căci are de scop luminarea și înaintarea poporului român pe toate terețele, înzestrarea lui cu tot felul de povete; că pentru a-și ajunge nobilul scop e împărțită în mai multe despărțăminte și agenturi. Arată chemarea acestora. Că societatea „Asociațiunii“ în tot anul tipărește mai multe zeci de mii de cărțicle, anume pentru popor, pe cari le împarte între membrii ajutători, adică între aceia, cari în tot anul plătesc 2 cor., pentru care taxă minimală capătă 10 cărțicle și un călindar. Stăruie a se înscrie și dintre ei cât mai mulți.

Trecând la partea igienică, arată însemnătatea sănătății atât pentru omul singuratic, cât și pentru un neam întreg. Înșirue unele din boale, mai ales pe cele epidemice, cari obvin mai mult la copii și a căror mortalitate de multeori în satele noastre e de 30—50%, ca: d. fteria, pojarul, lingoarea etc. dând toate sfaturile de lipsă pentru evitarea și păzirea de molipsire. Ca primul mijloc de apărare, scoate la iveală curățenia, fiind constat, că boalele lipicioase se desvoaltă mai des și mai bine în locuri și locuințe unde domnește necurătenia. Stăruie asupra holerei aziatice, al cărei leagăn e India-orientală, și care prin războaiele balcanice s'a transplantat și'n partea sudică a Europei, ba chiar în vecinătatea noastră. Da cele mai bune și mai salutare sfaturi pentru încurajarea bolale. Între alți soiuri de boale amintește: tuberculoza, boalele venerice, leșinul, epilepsia, apoplexia, frusul, nădușeala grea, otrăvirea prin alcool ș. a.

De încheiere mai amintește vindecarea a tot felul de răni. În dorința de-a fi cât mai multe din îndrumările date folosite în viață, declară adunarea generală de deschisă.

Înainte de-a trece la alte puncte, ia cuvântul Preaon. domn protopresb. N. Togan și în numele comitetului central salută comitetul și membrii despărț. V. Săliște, dorind mult spor și progres în munca conștientă ce-a desvoltat-o și-o desvoaltă. „Am venit, zice Dnia Sa, la această sărbătoare culturală un număr atât de frumos din centru, ca pe de o parte să ne arătăm recunoștința noastră față de năzuințele vrednice de laudă ce le depun conducătorii despărț. Săliște întru luminarea și înaintarea poporului, iar pe de alta să arătăm câtă grijă poartă membrii comitetului central acestei munci de întărire și propășire“.

Cu cuvinte pline de iubire și de căldură se întoarce către popor, îndemnându-l să fie pământ bun, gata de-a primi sămânța învățăturilor ce se aruncă, căci numai astfel vor încolți și înflori în inimile lor îndemnitele bune și curate în toate îndeletnicirile din viață.

Vorbește mai pe larg despre rostul „Asociațiunii“ în viața noastră culturală, despre felul membrilor ei. Îndeamnă a se înscrie cât mai mulți membri-ajutători, căci astfel se vor dovedi de oameni pricepători de rosturile înalte ale neamului. Se talmăcește mai de aproape, că ce este a se înțelege sub cultură, sub om cuminte. — Nu altceva, decât rezultatul tuturor frământărilor spre bunăstare și luminare, — spre desăvârșire. A te numi om cu învățătură, se recere: a fi cinstit, iubitor de Dzeu și de deaprospele, drept, îngăduitor, cuviincios, gata spre orice jertfă, ce se aduce pentru binele de obște, al bisericii și al neamului; se cade a fi om de ordine, disciplinat, om cu respect față de mai marii săi... etc. — Că cultura, e temelia pe care se poate zidi viitorul unui neam, și că toate aceste însușiri bune „Asociațiunea“ le are în programul său și stăruie prin activitățile sale a le înrădăcina în inimile ascultătorilor.

Închee, dorind cât mai multe astfel de despărțăminte și adunări generale cu astfel de programe în viața „Asociațiunii“ noastre.

Președintele mulțamește vorbitorului pentru frățescul salut și pentru sfaturile frumoase adresate poporului.

Urmează acum o seamă de puncte oficiale, ca: 1) citirea raportului general, care publicat în Nr. 97/1913 al acestui ziar, se consideră de cetit; alegerea a 3 comisiuni: a) pentru cenzurarea socotelilor; b) inscrierea de membri noi și c) pentru candidarea membrilor în noul comitet.

Urmează prelegerile. Dl. Dr. N. Petra vorbește „despre afaceri judecătorești”. La început face câteva caracterizări și asemănări potrivite asupra „Asociațiunii”. Spune: că e o tovarășie, care cuprinde în sine întreg neamul românesc. Limba e comuna noastră a tuturor. Precum păcătuesc aceia care nu se fac membri ai „Asociațiunii”. Asociațiunea e școala neamului românesc, care primește pe toți dascălii, fără de plată, cari voiesc să muncească în cîșorul ei.

Trecând la desfășurarea temei în cuvinte scurte și cuprinzătoare arată, că judecătii au fost întotdeauna și vor fi, căci diferite împrejurări și neajunsuri omenești de multeori aduc chestii în viață, cari nu se pot descurca și aplană, decât în fața judecătoreiei. Prin mai multe pilde frumoase și pline de înțeles, luate din adevărata școală a vieții practice, arată ascultătorilor judecății cu rost și fără rcst.

Stăruie pentru sistarea proceselor fără de rost, despre cari susține, că obvin din pricina necultetii; spune că e de datoria conducătorilor sătești a alcătui tovarășii culturale, de cetit, prin cari s'ar putea ușor delătura neștiința și cercetarea crâșmelor cari aduc pări fără de rost, — și a se înființa în fiecare comună din frunții satului câte un „șfat al păcii”, care ar corespunde primăriilor din trecut, cari făceau totodată și slujba de judecător și împăciuitoare. Încheie adăugând, că pe păriții saletelor de așteptare ale judecătorilor din România e scris „pași perduți”, — inscripție, asupra căreia stăruind mai adănc în judecată, ne convingem, că nici nu sunt altfel de pași, decât cari duc la pierdere de vreme, de bani și de prietenii Dorește, ca poporul nostru să nu-și piardă pașii prin astfel de locuri, cu procese fără de rost, cari sunt nu numai în paguba lui, ci și a noastră a tuturor.

(Va urma).

Calea ferată Sibiu—Râșinari.

Adusesem știrea în unul din numerii mai proaspeți ai ziarului nostru, că s'a făcut din partea celor în drept preambularea liniei pentru calea ferată Sibiu—Râșinari — încuviințată de ministrul lucrărilor publice, în temeiul hotărârilor aduse de reprezentanța orașenească Sibiu și de cea comunală din Râșinari.

Fînd garantat și capitalul pentru finanțarea întreprinderii prin sumele votate de comunitățile interesate, credeam că suntem aproape de a vedea înfăptuită o dorință veche a locuitorilor din Râșinari.

Spre marea noastră surprindere — chestia nu merge nede. O parte dintre compatrioții nostri sași din Sibiu, sub pretexte lipsite de bază serioasă, vor să împedecă facerea liniei ferate, respective trecerea trenului prin poarta Cisnădiei, preste piața Hermann, promenada din jos și stradele din apropiere către gara centrală.

Auzi minune, — locomotiva face larmă și neliniștește bolnavii din spital de 3 ori la zi, flueră și conturbă reprezentațiile teatrale, ba din scântei se poate aprinde teatrul, sufer plantățiile de câte 50—80 ani de fum, și se mai încrucișează și trenul cu tramvaiul electric în strada Sării — (de 3 ori la zi) auzi minune, de 3 ori — nu poate sta tramvaiul 2—3 minute, până trece trenul ori vice-versa.

Ne cuprinde mirare, că bărbați iscușiți ca directorul Zeybig și Dr. Jkelius se pot pune în fruntea unei astfel de mișcări — contra unor concluse luate unanim în reprezentanța orașului ai căror membri sunt și acești luminați domni. Și mai straniu e, că societatea pentru electricitate s'a înrolat la carul celor cu jalbele în proțap. Le-ar plăcea dl. or să împedecă și dacă poate să amâne facerea trenului, sau dacă nu, apoi să ia mașina „Cămpii” dela livadia lui Vi drighin și să nu intre în oraș trenul.

Râșinării cei mitocani nu au rezonat așa, când s'a făcut apaducul pentru sibieni, au tolerat de s'a prins apa din munții lor în țevi, cari strătaie întreaga comună Râșinari, s'au desfundat stradele, li s'a făcut pagube enorme, — dar era vorba de un vecin puternic, cu care e bine să trăiești în raporturi bune, era vorba de un interes public, igienic și necesar pentru Sibiu, și țărării mitocani au ascultat statul Domnilor, nu s'au opus, au cheltuit sume enorme de și-au făcut iar stradele și colțurile caselor diformate și ruinate din acest prilej.

Acum — iată respalata domnilor!

Sperăm însă, că cercurile conducătoare ale Sașilor, cari nu aproabă pornirile celor cu jalbele, vor și să valideze conclusele serioase și bine chizuite și nu se

vor lăsa seduși de niște fraze goale ale unor oameni, cari cu orice preț vor să se facă „apărători ai intereselor orașenești”. Orașul și societatea căilor ferate credem, că nu se vor lăsa terorizați de iscălituri adunate prin baleiu.

Altecum — vom reveni.

NOUTĂȚI.

Dela Asociațiune. Comitetul central în ultima ședință ținută la 1 Noemvrie a. e. a decis ca revista „Transilvania”, cu începere dela 1 Ianuar 1914, să apară ca revistă lunară de popularizare a științelor și artelor. — Din donațiunea de 15 mii cor. a dlui Stroescu va înființa 150 de biblioteci populare în despărțăminte Gherla, Maramurăș și în cele din comitatele Bihor și Sălmar. Bibliotecile de câte 100 volume se vor distribui în cursul lunii Decemvrie a. e. — Conferențiarul cooperativ, dl. Iancu a prezentat un amănunțit și temeinic program de lucru pentru viitoarea activitate ce o va desfășura în cadrele Asociațiunii. S'a aprobat înființarea noilor despărțăminte Gurghiu, Ilia și Viștea și s'a decis înființarea altor despărțăminte nouă. — S'a stabilit programul „Bibliotecii populare a Asociațiunii” pe anul 1914, care de sigur va arăta un spor însemnat de abonați față de anul trecut.

Distincție. Maiestatea Sa Regele Carol al României a acordat Prea Cuvioșiei Sale părintelui protosinel Ghenadie Bogoievici, dela capela română din Budapesta, „Râș-plata Muncii” clasa I. pentru merite pe teren bisericesc.

Parastas. Eri, Duminecă, după terminarea sfintei liturghii, s'a oficiat în catedrala din Sibiu parastas pentru odihna sufletelor mult regretaților Aurel Vlaicu, Iosif și Chendi. A pontificat P. C. S. Protosinelul Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, asistat de domni Mateiu Voileanu, Dr. A. Crăciunescu, Dr. Vasile Bologa și de diaconul Dem. Câmpianu. A cântat corul seminarial condus de domnul prof. T. Popoviciu. La parastas a asistat public numărös, fiind de față și Escelența Sa Înaltpreasfințitul nostru Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu.

Pentru libertatea de presă. Cercul scriitorilor și ziariștilor din Budapesta a ținut o adunare, în care a hotărât, ca guvernul să fie rugat să-și retragă dela ordinea zilei proiectul de lege despre reforma presei și să-l trimită spre studiere corporațiunilor de specialiști, precum și celor direct interesați. — Dacă nici maghiarii nu sunt mulțumiți cu reforma proiectată, ce să mai zicem noi, cei dela presa nemaghiară?!

Turneul teatral. Compania dramatică, de sub conducerea domnului Victor Antonescu, mai dă următoarele reprezentații: în 3—5 Noemvrie la Brașov, în 7 la Lugoj, în 8—10 la Caransebeș, în 11 iarăși la Lugoj, în 13 și 14 la Brad, în 15 și 16 la Abrud, în 18 și 19 la Oradea-mare, în 20 și 21 la Șimleul Silvaniei, în 22 și 23 la Baia mare, în 25 și 26 la Beiuș și în 28 Noemvrie la Blaj, unde se sfârșește turneul teatral din anul acesta.

Cas de moarte. Sâmbătă în 1 Noemvrie n. e., la ora 9 din zi, după scurte dar grele suferințe, a încetat din viață doamna Malvina Versariu n. Șocander. Pe decedată o deplânge nemângăiatul soț Emil Versariu, funcționar de bancă, fi săi Gregoriu c. și r. sublocotenent, Pompiliu, stud. gim. și fiul său vitreg Iosif Lengyel, cum și numeroase rudeni și cunoscuți. În mormântarea rămășițelor pământești ale decedatei, se va face astăzi Luni, în 3 Noemvrie la ora 2 d. a. din locuința din strada Cisnădiei Nr. 7, în cimitirul central orașenească. În veci pomenirea ei!

Încetarea cenzurei la Zagreb. În cercurile politice din Zagreb s'a răspândit știrea, că în cel mai scurt timp comisarul Ivan Škerlec va sista cenzura preventivă, introdusă la numirea lui Cuvai de comisar regal.

Zeppelin nu-și pierde curajul. Al 12-lea congres de aeronauți germani a salutat prin o depeșă pe contele Zeppelin. Contele a mulțumit pentru doririle de bine, promițând că dacă va mai trăi câțiva ani, nu va da de rușine încrederea ce i-au arătat compatrioții săi germani.

Crematoriu în Brașov. Primarul brașovean a convocat o întrunire, unde s'a hotărât ca orașul să facă pașii necesari pentru înființarea unui crematoriu în Brașov. Acesta ar fi primul crematoriu în Ungaria.

Dela curtea cu jurați. Pertractările dela curtea cu jurați a Sibiuului s'au început astăzi, Luni în 3 Noemvrie. De astădată pertractările au să dureze numai trei zile. Se vor judeca următoarele cazuri: Mihai Muntean, din Orlat, pentru fucercare de omor; Vasile Severin, din Avrig și Ioan Oprig, din Râșinari, pentru omor, în amândouă cazurile.

În folosul Fondului ziariștilor. Trupa dramatică a dlui V. Antonescu a hotărât să dea o reprezentație în folosul Fondului ziariștilor din Ungaria. Realizarea acestei hotărâri va fi întâmpinată cu mulțumiri sincere.

Nansen. Celebru explorator Nansen a sosit la Petersburg și a fost primit la gară de membrii societății geografice. Într-o convorbire a sa, Nansen s'a declarat cu mult entuziasm despre călătoria făcută în Siberia și a z's, că noua cale maritimă va avea o mare importanță pentru dezvoltarea raporturilor de comerț în Siberia.

Holera. Cazuri sporadice în țara noastră se mai arată în comunele din părțile Dunării. — Din Sofia se vestește, că epidemia în Bulgaria s'a stăns cu totul. În zilele din urmă nu s'a mai ivit nici un caz de îmbolnăvire în țara întreagă.

Inaugurare. Joia trecută s'a făcut cu o deosebită solemnitate inaugurarea monumentului ridicat la biserica Mavrogheni din București pe mormântul „părintelui literaturii române” Ion Heliade Radulescu.

Detronarea unui rege. Camera bavareză, cum se anunță din München, a votat proiectul de lege prin care se sistează regenta de până acum. — Regele Otto I este astăzi de 65 ani. A urmat petron după sinuciderea regelui Ludvic II în vara anului 1886, dar fiind Otto alienat, guvernarea Bavariei a căzut asupra unchiului său, Luitpold, după care a urmat actualul regent Ludovic. O comisiune de medici a contatat că paraliza regelui Otto nu se poate vindeca. Legea votată conține un singur alineat care întregeste constituția din 26 Mai 1818, cu următoarele: Dacă în curs de zece ani nu se prevede nici o îmbunătățire în starea regelui împedecată de a-și exercita drepturile de domnitor, regentul poate declara tronul de vacant.

Presa din Muntenegro. Vestea tristă vine din capitala Montenegro. Cetinie, care avea până acum două ziare, de aici în colo va avea numai unul. Cetinski Vestnik a încetat să mai apară, și a rămas singur ziarul Glas Cernagorke, foaie săptămânală oficială.

Pierre Loti și bulgarii. Ofițerii bulgari au încredințat pe locotenentul Coreov, să ceară satisfacție sau explicație în numele lor dela Pierre Loti, care în călătoria sa la Constantinopol a făcut declarațiuni jignitoare despre armata bulgară. În același timp locotenentul turc Refec Adil din Adrianopol comunică ziarelor parisene, că este gata să primească, în locul lui Pierre Loti, duelul cu bulgarul Coreov.

Femea farmacistă. Ministrul de interne ungar a acordat domnișoarei Valeria Lusky dreptul de a deschide o farmacie la Sânt-Ana, o comună lângă Arad. Domnișoara numită este în Ungaria a doua femea, care a obținut dreptul de a deschide o farmacie.

În memoria ziariștilor. Renumitul William Stead, apostol al păcii, s'a nenorocit, cum se știe, în catastrofa Titanicului. În memoria ziariștilor se va înălța un monument la Londra. Cheltuielile necesare s'au și adunat.

La fondul Aurel Vlaicu pentru stipendiarea tinerilor meseriași cu scop de înmulțirea cunoștințelor în străinătate, preoțimea tractului Sighisoara, întrunită la 24 Septemvrie v., în conferență tractuală anuală, după servirea unui parastas festiv pentru Aurel Vlaicu, la propunerea părintelui Nicolae Peicu, a dăruit și anume: protopresbiterul Demetriu Moldovan, 1 cor., preoții Ioan Muntean, Onoriu Sasu, Aurel Stoicoviciu, Ioan Dan, Ioan Manovicu, Nicolae Gheaja, Iustin Sârbu, Ilie Ciuleiu câte 1 cor., Terențiu Popoviciu, 80 fl., Ioan Pope, Ioan Cristea, Andrei Moldovan, Ierofteiu Viscreau, Romul Pulca, câte 40 fl. și Nicolae Peicu cor. 120, sau în total cor. 1350. La același fond au mai dăruit: Sabin Oprean, prof., cor. 180; Ion Pinaru, inv. faur. 50 bani; Alex. Fărcaș, croitor. 60 bani, Horia Avram, prof. 1 cor., Lszar Tritean, as. cons. și soția sa Veturia, câte 30 bani, dăoara Ecaterina Pitiș și Vasile Stoica, prof. câte 40 bani. Starea fondului cor. 71. Pentru prinos aduce sincere mulțumite, în numele comitetului „Reuniunii sodalilor români sibieni”: Vic Tordășian, prezident.

Earăși împotriva universităților străine. Măsurile luate de universitățile germane, mai ales în contra studenților ruși, au aflat răsunet și în Elveția. Se anunță adevă din Zürich, că în consiliul universitar s'a adus hotărârea de a nu se mai admite nici un student rus la facultățile de medicină și de matematică.

Comemorarea lui Vlaicu, Iosif și Chendi.

Secțiunea teologică a societății „Andreu Șaguna” a avut o bună inspirație, când s'a hotărât să țină o ședință publică în amintirea celor trei ardeleni decedați în cursul anului 1913. În chipul acesta s'a dat prilej și societății sibieni să ia parte la un act de pietate, cu care suntem datorii toți deopotrivă față de conștiința noastră și față de memoria acelor, cari și-au jertfit viața în marea operă de înălțare a neamului.

Ședința ținută ieri, Duminecă a fost bine cercetată. După succintul cuvânt de deschidere al dlui prof. A. Crăciunescu, corul a executat frumoasa compoziție a regretatului C. Porumbescu: „Adusumi-am aminte”. Textul de un înțeles adănc și pătrunzător al acestei cântări, este așa de nimerit interpretat în accentele duioase, mistice, uneori lugubre ale melodiei. Ele lasă adăncă impresie în suflet.

Același efect l'a făcut și „Cântecul de jertfa” a lui Beethoven, executat cu destulă precizie și evlavie. Marșul „La arme” de Castaldi n'a mișcat, n'a înfulețit după cum s'a aștepta. Motivul poate să fie depresiunea publicului provocată de amintirea defuncțiilor iubiți, sau împrejurarea că n'a fost cântat unison, când nota eroică se reliefează și zguduie. Pătrunzătoarea poezie „1907” a lui Iosif și Anghel, declamată de clericul a. I. V. Bărluț, a fost redată bine. Memorizare temeinică și economie în gesturi, sunt condiții esențiale pentru recitări succese.

Cele trei disertații despre Vlaicu de C. Rimbaș, St. O. Iosif de I. Clopotel și I. Chendi de A. Maior, au fost lucrate cu multă bunăvoință. Din ascultarea lor s'a văzut că clericii noștri au interes cald pentru literatura românească. E bine ca disertațiile să fie concentrate, originale, să adăncească lucrurile, și să pună în lumină clară caractere și fapte, cari edifică și înalță. Generalitățile și frazele, reduc valoarea lucrărilor. Chendi a fost cel mai implacabil dușman al lor. Se mai impune apoi și o controlă severă a lucrărilor.

Așa cum a fost, comemorația de ieri este o dovadă, că înțelegem și noi să facem cultul eroilor noștri. Rămâne ca acest cult să fie completat prin fapte izvorite din pătrunderea operei mari de educație și civilizație, ce ne-au dăruit-o acești trei eroi ai neamului nostru.

Teatru.

Astăzi Luni, se va da „Princess Grell”. operetă nouă în 3 acte, iar mâine Marți, piesa nouă „Der Reihbusch”, dramă în 3 acte.

Concurs.

Reuniunea femeilor de religieuna gr.-cat. și gr.-or. rom. din comitatul Târnavei-mici cu terminul de 30 Noemvrie n. 1913 publică concurs la 7 ajutoare, de câte 20 cor.

La aceste ajutoare pot concură văduve sărace, precum și orfani fără avere, fără tată și fără mamă, cari cercetează școala, ori vre-un ram de meserie de pe teritoriul comitatului Târnavei-mici.

1. Dela toți concurenții se cere să dovedească cu atestat dela parohul local, cumcă sunt săraci, de religieuna gr.-cat. ori gr.-or., cu purtare bună și că sunt de pe teritoriul comitatului Târnavei-mici.

2. Văduvele au să mai dovedească cumcă sunt într-adevăr văduve și incapabile de lucru.

3. Orfanii, cari cercetează școala, pe lângă condițiunile de sub p. l. au să arete că ce școală frecventează? Iar orfanii, cari sunt la învățarea unei măestrii, au să dovedească cu atestat, că sunt la învățarea cutărei măestrii și că iau parte la cateheza și-și implinesc datorințele față de biserică.

Spre încurajarea speselor, toate documentele de dovedire se pot procura dela parohul competent și pot fi cuprinse într'un singur atestat.

Rugările intrate după terminul de concurs nu vor fi luate în considerațiune.

Concursurile se se trimită la adresa dlui Dr. Virgil Radeșiu, avocat, secretarul reuniunii, în Dicsőszentmárton.

Diclosanmărtin, din ședința comitetului Reuniunii, ținută în 15 Octomvrie n. 1913.

Aneta Zehan
prezidentă.

Dr. Virgil Radeșiu
secretar.

Nr. 882/1913.

(291) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia nu de mult înființată a **Bacitelecului**, de clasa a III, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post trec preste suma de 800 coroane.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabila încredințare a protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserica din Bacitelec (gara Kőkös), spre a cânta, celebra și cuvânta, înaintându-și documentele recerute, în termenul arătat subsemnatului oficiu, protopresbiter în Bereczk, comitatul Hármszék.

Brețcu, 24 Septembrie 1913.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al tractului Treiscaune, în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 680/1913

(293) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. română din parohia **Dânc**, protopresbiteratul Ungurașului, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 530 coroane ajutor din fondul cultural și repartitie pe popor, iar restul după receritele legii școlare din 1913 e cerut dela stat, pe care însă la cazul de denegare, parohia nu se obligă a-l solvi.

Cvartirul în edificiul școlii constă din două chilii, relut de grădină 20 cor.

Petițiunile de concurs se vor înainta subserisului oficiu în termenul indicat, fiindcă alesul va servi și ca cantor, competenții au să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare înainte de alegere la biserica spre a-și arăta destoinicia în cântări și tipic și a se face cunoscuți poporului.

Fizeș-Sănpetru, 24 Septembrie (7 Octombrie) 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Unguraș, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 393/1913.

(294) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile populare gr.-or. române din comunele jos însemnate în protopresbiteratul **Hațegului**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bărești** cu salariu de 600 coroane, restul se va cere dela stat; cvartir în edificiul școlii și lemne de foc.

2. **Luncani** cu salariu de 600 coroane, restul se va cere dela stat; cvartir în edificiul școlii și lemne de foc.

3. **Valea-Sângeorgiu** cu salariu de 600 coroane, restul se va cere dela stat; cvartir în edificiul școlii și lemne de foc.

Cererile instruite conform regulamentului se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții se vor prezenta în comune spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 2/15 Octombrie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetele parohiale.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 514/1913.

(295) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător la școala noastră din **Cetea** se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Salariu: 1200 cor. din care 300 cor. dela comuna bisericească, iar restul din subvenția dela stat, votată și beneficiată de învățătorul de până acum; cvartir în edificiul școlii vechi; relut de lemne 40 cor. și de grădină 20 cor.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul susindicat, în dătorindu-se alesul învățător a instrua elevii în cântările bisericești și a-i conduce în duminici și sărbători la biserică, unde va cânta cu ei la sf. liturghie.

Alba-Iulia, 5 Octombrie 1913.

Of. protopresbiterial rom. ortodox al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul parohial.

Ion Teculescu
protopresbiter.

Nr. 536/1913.

(308) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune din parohia de clasa I **Dala română**, în protopresbiteratul Sebeșului, în urma ordinului consistorial Nr. 10335/1913 B. se publică concurs nou, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele preoțești fasonate în tabela B. pentru congruă.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial și pelângă observarea dispoziției din „Regulamentul pentru parohii” a se prezenta în biserică spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 16 Octombrie 1913.

Oficiul protopresbiterial al Sebeșului în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 966/1913

(297) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională din **Cața**, devenit vacant prin pensionarea inv. George Pop, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1200 cor. salariu fundamental, apoi clasa și gradele de salariu conform art. de lege XVI. din 1913 — toate plătite din cassa bisericească. Mai departe cvartir corăspunzător în edificiul școlii, grădină și lemne de foc.

Pentru formarea și conducerea unui cor în mai multe voci cu tinerimea, învățătorul va primi o remunerație deosebită.

Nou alesul e obligat să dea ajutor cantorului de strană la utrenie și să cânte răspunsurile liturgice cu elevii de școală în Duminici și sărbători.

Cei cu optitudini muzicale vor fi preferați.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul prescrip.

Cohalm, în 1 Octombrie 1913.

Oficiul protopresbiterial al Cohalmului în înțelegere cu comitetul parohial din Cața.

Ioan Bercan
adm. prot.

Nr. 513/1913

(298) 3—3

Concurs.

Pentru postul de paroh din comuna **Craiva** (cl. III) se scrie nou concurs, cu termen de 30 zile dela această primă publicare.

Venitele cu întregirea prescrip. dela stat sunt conform datelor din coale B.

Cererile de concurs se vor trimite la subsemnatul oficiu în termenul susindicat, având concurenții, pe lângă observarea prescrip. reglementare — a se prezenta la biserică în o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta și predica, resp. celebra.

Alba-Iulia, 3 Octombrie 1913.

Of. protopresbiterial rom. ortodox al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul parohial.

Ion Teculescu
protopresbiter.

Nr. 630/1913.

(309) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școlile noastre confesionale, din comunele bisericești mai jos însemnate se scrie din nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Cerbia**: Salar dela comuna bisericească cor. 400, ajutor dela Ven. Consistoriu cor. 200, iar restul votat dela stat, cvartir și grădină în natură.

2. **Runișor-Vica**: Salar dela comuna bisericească 700 cor., ajutor dela V. Consistoriu 300 cor. cvartir și grădină în natură.

3. **Târnavă și Târnavița**: Salar dela comunele bisericești câte 600 cor., cvartir și grădină în natură.

5. **Fueș-Bogara**: Salar dela comuna bisericească 100 cor., cvartir și grădină în natură, pre lângă aceasta la fiecare din acestea școli lemnele necesari pentru foc.

La școlile de sub poziția 2, 3, 4 și 5 sau cerut deja în termenul prescrip. ajutoare dela stat conform legii.

Concurenții au a se înainta rugărilor conform normelor în vigoare, în termenul deschis oficiului protopresbiterial al Iliei.

Ilie, la 16/29 Octombrie 1913.

Oficiul protopresbiterial:

Z. Murășan
protopresbiter.

Nr. 930/1913.

(304) 3—3

Concurs.

Decretându-se prin ordinul Venerabilului Consistoriu din 27 Ianuarie 1909 Nr. 876 Bis. filia **Zăbala** de parohia materă clasa III, prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh trec preste suma de 800 coroane.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabila încredințare a protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserica din Zăbala (gara Zabala Páva) spre a cânta, celebra și cuvânta, înaintându-și documentele recerute în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiterial în Bereczk, comitatul Hármszék.

Brețcu, 10 Octombrie 1913.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al tractului Treiscaune, în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 430/1913.

(300) 3—3

Concurs.

Devenind vacant la începutul acestui an școlar un post de învățător la școala cu 2 învățători din comuna **Mag**, pentru ocuparea acestui post se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest ziar.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar de 480 cor. dela comuna bisericească plătiți în rate treilunare.
2. Ajutor de stat până la suma ce-i compete învățătorului după anii lui de serviciu.
3. Relut de grădină 20 cor.
4. Cvartir în natură.

Alesul învățător va fi obligat:

- a) a instrui una din cele 2 clase a școlii de toate zilele, la care ar fi împărțit;
- b) a propune toate obiectele de învățământ afară de religie și studiile agromonice în școala de repetiție economică;
- c) a conduce corul elevilor și a tineriei din Mag.

Reflecții la acest post să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare în comună spre a și arăta dexteritatea în cântări și a se face cunoscut poporului.

Cererile de concurs instruite conform normelor din vigoare se vor înainta în termenul fixat oficiului protopresbiterial gr.-or. Sălăște Szelistye.

La caz că candidații nu vor întruni condițiunile înșirate alegerea să amână.

Din ședința comitetului parohial gr.-or. rom. din Mag ținută la 6 Octombrie 1913.

Văzut:

Sălăște, în 12 Octombrie 1913.

Dr. Ioan Lupas
protopop.

Afurișitul timp al ieșirii dinților.

Copiii palizi devin trandafirii, dacă mama le dă zilnic Emulsiunea Scott, ce e așa de nutritivă. Întrebunțarea ei la copii este favorabilă și ieșirii dinților. Este cunoscut, că mulți copii în timpul acesta sunt din cale afară triști, căci ieșirea dinților le cauzează dureri și le răpește liniștea. Cine vrea să le încunjure acestea să folosească în astfel de cazuri Emulsiunea Scott ce s'a impus în mod strălucit. Ea conține stoffe necesare pentru întărirea corpului și ajută ieșirii dinților.

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fl. Trimiteți în marce postale 50 fl. la Scott & Bowne cu provocare la acest ziar și veți primi printr-o apotecă o sticlă de probă. i) (275) 9—

Aspirin.**Tabletele de Aspirin**

sunt la dureri de cap, masele, reumatism, influență, etc. ca alinaătoare de dureri recunoscute. Cu să primiți tabletele veritabile de Aspirin, cereți apriat, tablete de Aspirin „Bayer”. Aceste sunt în pachetare originală în tuburi de 10 tablete à 5 gr. și costă cor. 1.20.

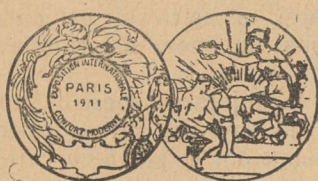
Pe fiecare tabletă să vedeți cu-vântul Aspirin.

(2) (307) 1—20

REVERENZI!

Premiat:

Expoziția internațională de modă, Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală” I. PETRASCU

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 20—

Spriginiți industria română.

Premiat:

Expoziția universală din Roma 1911: Grand premiu și med. de aur